

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 2T/14/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8724010179
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lukáš Hvizdoš
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2024:8724010179.1

Uznesenie

Okresný súd Poprad, samosudcom Mgr. Lukášom Hvizdošom, v trestnej veci obvineného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. XXXX/X, E., adresa na doručovanie písomností F. XX, G., pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona, takto

rozhodol:

Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku obžalobu Okresnej prokuratúry Poprad č. 1Pv 123/23/7706-55 zo dňa 08.02.2024, podanú dňa 09.02.2024, na obvineného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. XXXX/X, E., adresa na doručovanie písomností F. XX, G., pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona, ktorý mal spáchať tak, že dňa 22.02.2023 v nočných hodinách v bytovom dome na H. I. J. XXXX K. E., k. ú. L. L., nohami vykopol uzamknuté vstupné dvere do bytu č. XXX na druhom poschodí, ktorý na základe nájomnej zmluvy užíva L. M. z E., pričom bez jej súhlasu a vedomia vošiel do tohto bytu, kde aj zotrval do 22:50 hod. toho istého dňa, čím poškodením dverí spôsobil vlastníkovi bytu N. O. z E. škodu vo výške 50,- Eur, o d m i e t a a vec vracia prokurátorovi z dôvodu závažných procesných chýb.

odôvodnenie:

Prokurátor Okresnej prokuratúry Poprad podal na tunajší súd dňa 09.02.2024 obžalobu pod č. 1Pv 123/23/7706-55 na obvineného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. XXXX/X, E., pre skutok, ktorý právne kvalifikoval ako prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona.

Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku, obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu alebo ak zistí, že prokurátor nepredložil úplné spisy vrátane všetkých dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní, že obžaloba nespĺňa náležitosti podľa § 235 alebo že spolupracujúcej osobe boli poskytnuté nezákonné benefity.

V rámci preskúmania obžaloby podľa § 241 Trestného poriadku konajúci súd dospel k záveru, že v prípravnom konaní, ktoré predchádzalo podaniu obžaloby, došlo zo strany orgánov činných v trestnom konaní k závažným procesným chybám, najmä k porušeniu práva na obhajobu obvineného A. B., pričom k tomuto záveru súd dospel na základe nasledovných skutkových a právnych úvah.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného poriadku, obvinený má právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať. Môže uvádzať okolnosti, navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na

jeho obhajobu, robiť návrhy a podávať žiadosti a opravné prostriedky. Má právo zvoliť si obhajcu a s ním sa radiť aj počas úkonov vykonávaných orgánom činným v trestnom konaní alebo súdom.

Podľa § 34 ods. 5 Trestného poriadku sú všetky orgány činné v trestnom konaní a súd povinné vždy obvineného o jeho právach poučiť vrátane významu priznania a poskytnúť mu plnú možnosť na ich uplatnenie.

Podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku, ak policajť považuje vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie za skončené a jeho výsledky za postačujúce na podanie návrhu na obžalobu alebo na iné rozhodnutie, umožní obvinenému, obhajcovi, poškodenému, jeho splnomocnencovi alebo opatrovníkovi, zúčastnenej osobe a jej splnomocnencovi v primeranej lehote preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania; týchto práv sa môžu tieto osoby výslovne vzdať, o čom musia byť poučené. Ak nejde o konanie podľa § 204 ods. 1, obvineného a obhajcu upozorní policajť na práva podľa prvej vety najmenej tri dni vopred. Túto lehotu možno s ich súhlasom skrátiť. Návrh na doplnenie vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania môže policajť odmietnuť, ak ho nepovažuje za potrebný.

Obvinený bol v prípravnom konaní po vznesení obvinenia vypočutý dňa 23.02.2023 (č. l. 9). Obvinený, pri svojom výsluchu, v procesnom postavení obvineného, o. i. k svojej osobe uviedol adresu na doručovanie písomností, a to F. XX, G., okres G.. Zo zápisnice vyplýva, že obvinený bol poučený o svojich právach v zmysle zákonných ustanovení a uviedol, že chce byť vyzozumený o vykonávaní procesných úkonov a tohto práva sa nevzdáva. Z č. l. 11 vyšetrovacieho spisu vyplýva, že obvinený výslovne uviedol, že nemá trvalé bydlisko, býva u pestúnov na ulici F. J. XX, G., kde žiada zasielať aj poštové zásielky.

Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že obvinený sa v období od 24.02.2023 do 05.09.2023 nachádzal v ÚVV a ÚVTOS E., kde od 24.02.2023 do 07.03.2023 vykonával väzbu vo veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 4Tp/10/2023 a od 07.03.2023 do 05.09.2023 vykonával trest odňatia slobody vo veci vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 0T/31/2023.

Z vyšetrovacieho spisu ďalej vyplýva, že zásielky adresované obvinenému, a to vrátane uznesenia o prerušení trestného stíhania podľa § 228 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku zo dňa 31.08.2023, ako aj uznesenia o pokračovaní v trestnom stíhaní podľa § 228 ods. 5 Trestného poriadku zo dňa 07.10.2023, boli obvinenému doručované na adresu F. J. X, G., z ktorej adresy boli zásielky vrátené z dôvodu adresát neznámy.

Pred podaním návrhu na podanie obžaloby vyšetrovateľ PZ určil termín preštudovania spisu na deň 27.10.2023. Podaním, ktoré bolo doručované obvinenému poštou na adresu H. F. J. X, XXX XX G. (zásielka č. l. 150), vyšetrovateľ PZ, upovedomoval obvineného o možnosti preštudovať vyšetrovací spis, ktorá zásielka bola vrátená z dôvodu adresát neznámy. Zo záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu založenom na č. l. 151-152 vyplýva, že preštudovanie vyšetrovacieho spisu sa uskutočnilo dňa 27.10.2023 na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Poprade so záznamom, že obvinený nebol prítomný a mal byť upovedomený cestou doručenky dňa 13.10.2023.

Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v ich prospech, a aby sa na ne v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Na postup prvostupňového súdu podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku sa nevyžaduje, aby došlo zo strany orgánov činných v trestnom konaní k porušeniu práva na obhajobu obvineného zásadným spôsobom (na rozdiel napr. od dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktoré uvádza, že „dovolenie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu“), nakoľko toto ustanovenie uvádza, že obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s výnimkou obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu.

Obvinený je osobou podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej zákon dáva právo na preštudovanie spisu a na podanie návrhov na doplnenie vyšetrovania.

Právo na preštudovanie spisu po skončení vyšetrovania zakotvené v § 208 Trestného poriadku je významnou súčasťou práva obvineného na obhajobu. To vyplýva aj z rozsahu oprávnení obvineného a ďalších osôb uvedených v citovanom zákonom ustanovení, vrátane práva podať návrhy na doplnenie vyšetrovania. Tento procesný úkon slúži zároveň aj na preverenie procesného postupu vo vyšetrovaní a citeľne napomáha k naplneniu zásady zistenia skutkového stavu v takej kvalite, ktorá vylučuje dôvodné pochybnosti. Účelom práva preštudovať spis je poskytnutie príležitosti oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami podstatnými pre rozhodnutie vo veci, a tým aj v plnej miere predložiť súdu vlastnú argumentáciu v záujme ochrany vlastných práv. Za nevyužitie práva na preštudovanie spisu a v rámci tohto úkonu aj nevyužitie práva na podanie návrhov na doplnenie vyšetrovania treba považovať rezignáciu obvineného výlučne zo subjektívnych dôvodov.

Obvinený pri svojom výsluchu dňa 23.02.2023 uviedol, že chce byť vyzrozumievaný o vykonávaní procesných úkonov, a zároveň uviedol adresu na doručovanie písomností, a to F. J. XX, G.. Obsahom vyšetrovacieho spisu je vrátená nedoručená zásielka, ktorou vyšetrovateľ PZ obvineného upovedomoval o termíne preštudovania vyšetrovacieho spisu, ktorá bola dňa 11.10.2023 podaná na poštovú prepravu a doručovaná na adresu F. J. X, XXX XX G., teda zásielka bola doručovaná na adresu odlišnú od adresy na doručovanie písomností, ktorú obvinený pri jeho výsluchu v prípravnom konaní uviedol. Zásielka sa následne dňa 13.10.2023 vrátila odosielateľovi s poznámkou „adresát neznámy“, pričom na doručení je uvedený údaj o dni vrátenia 13.10.2023.

Zo strany orgánov činných v trestnom konaní došlo k pochybeniu pri postupe podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku, ktoré upravuje právo obvineného na oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania, resp. právo obvineného po skončení vyšetrovania preštudovať spisy a podať návrhy na doplnenie vyšetrovania. Obvinený sa môže vzdať práva účasti na úkone, podmienkou však je, že o tomto úkone musí byť riadne a včas upovedomený. Na tomto základe je teda nepochybné, že obvinenému nebol umožnený ani tzv. pasívny výkon obhajoby, ktorý je nevyhnutným predpokladom pre možnosť realizácie aj tzv. aktívneho výkonu práva na obhajobu a teda zároveň nebola u neho dodržaná najmenej trojdňová lehota na prípravu v zmysle ustanovenia § 208 ods. 1 Trestného poriadku. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že zo strany policajta bolo obvinenému doručované upozornenie na možnosť preštudovania spisu po skončení vyšetrovania na adresu, ktorú obvinený neuviedol ako adresu na doručovanie písomností. Zo záznamu o preštudovaní spisu možno vyvodiť, že vyšetrovateľ uplatnil fikciu doručenia, kedy zásielku, ktorá bola obvinenému doručovaná do vlastných rúk, považoval za doručení dňom vrátenia.

Podľa § 66 ods. 4 Trestného poriadku, písomnosť sa považuje za doručení adresátovi aj vtedy, ak sa zásielka vráti z adresy, ktorú na tieto účely uviedol, s tým, že adresát je neznámy, a to dňom, keď bola zásielka vrátená orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel; to neplatí, ak ide o doručení obžaloby, uznesenia o podmiennečnom zastavení trestného stíhania a trestného rozkazu.

Z citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že fikcia doručenia sa môže uplatniť výlučne len v tom prípade, kedy sa doručovanie vykonáva na adresu, ktorú na tieto účely adresát uviedol. Uvedené predstavuje elementárnu podmienku pre aplikáciu ustanovenia § 66 ods. 4 Trestného poriadku. V danom prípade však vyšetrovateľ PZ pri doručovaní upovedomenia o možnosti preštudovania vyšetrovacieho spisu obvinenému uvedeným spôsobom nepostupoval, keď predmetné upovedomenie obvinenému nedoručoval na adresu na doručovanie písomností, ktorú obvinený v prípravnom konaní uviedol. Uvedený nedostatok tak bránil uplatneniu fikcie doručenia. Za daných okolností teda aplikácia § 66 ods. 4 Trestného poriadku neprichádzala do úvahy, čo v konečnom dôsledku bráni tomu, aby sa predmetné upovedomenie mohlo považovať za doručení.

Súd preto dospel k záveru, že v prípravnom konaní došlo k zásadnému porušeniu práv obhajoby, nakoľko obvinenému nebol umožnený ani pasívny výkon obhajoby, t. j. možnosť zúčastniť sa na preštudovaní vyšetrovacieho spisu, teda bolo znemožnené právo na oboznámenie sa s výsledkami vyšetrovania a podania návrhov na doplnenia dokazovania. Uvedený procesný nedostatok spočívajúci v porušení práva

na obhajobu zákonodarca jednoznačne stanovil ako dôvod na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi postupom a rozhodnutím podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku.

Samosudca preskúmal obžalobu podľa jej obsahu z toho hľadiska, či pre ďalšie konanie poskytuje spoľahlivý podklad a na základe spisového materiálu preveril, či prípravné konanie, ktoré jej predchádzalo, bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim tomuto zákonu.

Súd má za to, že zistený procesný nedostatok nemožno konvalidovať v konaní pred súdom, a preto obžalobu v zmysle § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku odmietol. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že takýmto postupom orgánov činných v trestnom konaní došlo k porušeniu práva na obhajobu, pretože obvinenému nebolo umožnené v plnom rozsahu uplatniť práva vyplývajúce mu z Trestného poriadku. Keďže obvinený nebol pred skončením vyšetrovania riadne upozornený na právo na preštudovanie spisu podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku, došlo k závažnému porušeniu práva na obhajobu a závažnej procesnej chybe, pre ktorú sa vec vracia prokurátorovi.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu môže prokurátor a obvinený podať sťažnosť, a to do 3 (troch) pracovných dní odo dňa jeho oznámenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove. Sťažnosť má odkladný účinok.